

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

SKLOP 1: EKONOMIKA KMETIJSKEGA GOSPODARSTVA

Upravljanje kmetijskih gospodarstev

Tomaž Cör, KGZS Zavod KR

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

- Vsem značilnostim kmetijstva mora biti prilagojeno tudi upravljanje kmetij.
- Ker gre pri tem za gospodarsko dejavnost, se ga je potrebno lotiti podobno kot upravljanja podjetja v drugih gospodarskih panogah.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

Kakšen je sploh dober kmet – podjetnik (gospodar)?
Navadno odgovorim, da je dober podjetnik podoben dobremu kapitanu ladje.

- Vedno ve, kje je in vedno ve, kam plove!
- Pozna ladjo do zadnjega vijaka!
- Ve kje so čeri in druge nevarnosti!
- Zna reagirati, če se bliža ledena gora ali vihar!
- Zna ravnati z moštvom, z nadrejenimi (lastnikom ladje) in s strankami!
- Ima ideje za izboljšave, tako na ladji kot v logistiki!

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

Torej, dober gospodar:

- Vedno ve, kakšno je stanje na njegovi kmetiji in kakšni so cilji njenega razvoja.
- Dobro pozna in obvlada vse procese na svoji kmetiji.
- Ve katere so prednosti in slabosti kmetije.
- Zna reagirati v primeru kriznih situacij.
- Zna ravnati z družino, z delavci na kmetiji in s strankami!
- Ima ideje za izboljšave na kmetiji.
- **SE NENEHNO UČI!!!**

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

**VSAK GOSPODAR MORA ZA SVOJO KMETIJO VEDETI,
V KATERO SMER LAHKO GRE NJEN RAZVOJ!!!**

Smer je odvisna od različnih dejavnikov:

- velikosti kmetije,
- lege kmetije,
- področja (regije),
- razpoložljive delovne sile,
- usposobljenosti in znanja,
- opremljenosti s stroji, ...

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

**VSAK GOSPODAR MORA ZA SVOJO KMETIJO VEDETI,
V KATERO SMER LAHKO GRE NJEN RAZVOJ!!!**

Razvoj gre lahko v smer različnih ciljev:

- ekonomije obsega,
- zmanjševanja stroškov,
- diverzifikacije na kmetiji,
- zmanjševanja fizičnih obremenitev s pomočjo inovacij oz. povečevanja avtomatiziranosti,
- varovanja okolja,
- socialne naravnosti ...

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

Dober gospodar ne sme biti niti predrzen, niti cagav!

Biti mora PREUDAREN!

- Načeloma bi moral znati prepoznati, kdaj je čas, da na kmetiji nekaj popravi, izboljša ali spremeni.
- Čakanje, da nekdo nekaj stori ali odloči namesto njega, ne pripelje nikamor.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

Večne dileme:

- Kako uvajati spremembe, „na juriš“ ali postopno?
- Kdaj se odločiti za popolno preusmeritev kmetije?
- Kako prepričati ostale o smiselnosti naših načrtov?

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

Pri določanju smeri in ciljev razvoja smo lahko v pomoč tudi kmetijski svetovalci.

Velikokrat slišimo:

- Že X let ga ni bilo na naši kmetiji.
- Z njim si ne morem pomagati, ker...

Kmetijski svetovalci smo kot zdravniki: smo na voljo v pisarni, na željo pridemo tudi na dom, sami od sebe pa ne hodimo naokoli in ne sprašujemo po zdravju.

Tako svetovalca kot zdravnika lahko tudi zamenjate!

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

Kaj je nočna mora vsakega kmetijskega svetovalca?

Daj mi idejo, kaj naj delam!!!

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

Pomembno je, da ima kmet lastno vizijo o razvoju svoje kmetije, da se omeji na področja, ki jih obvlada in nato se lahko s kmetijskim svetovalcem posvetuje o možnostih in pasteh predlaganih rešitev.

Skupaj potem mnogo lažje najdeta neko rešitev, ki bo v čim večji meri izkoristila razvojni potencial kmetije.

Tu pa se vloga kmetijskega svetovalca konča.

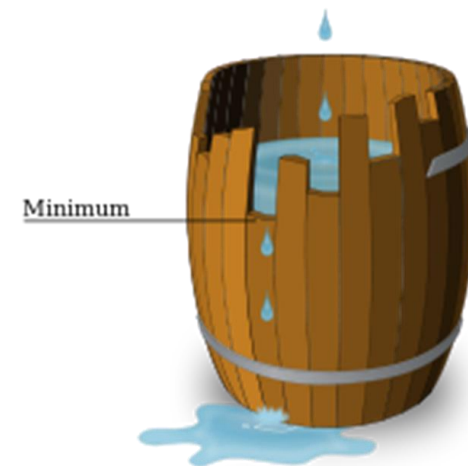
Odločitev, ali bo spremembe zares uvedel, sprejme kmet sam in on tudi odgovarja za vse posledice.

UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

Važno je odkrivanje „ozkih grl“ oziroma omejujočih dejavnikov na kmetiji → delov procesov ki nam omejujejo uspešnost.

Za to je potrebno dobro poznavanje vseh procesov na kmetiji.

Če z rezultati poslovanja na kmetiji nismo zadovoljni, moramo pregledati vsak proces posebej in ugotoviti, kje imamo rezerve.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

Opirati se je potrebno na podatke.

- Spremljati tiste, ki so že na voljo.
- Zbirati tiste, ki jih še potrebujemo.

Seveda pa je potrebno podatke tudi pravilno interpretirati.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

Morda lahko gremo v diverzifikacijo kmetije z uvedbo dopolnilne dejavnosti?

Dopolnilna dejavnost je s kmetijstvom oz. gozdarstvom povezana dejavnost, ki se opravlja na kmetiji ter omogoča kmetiji boljšo rabo njenih proizvodnih zmogljivosti, znanja in delovne sile.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

Zakaj se kmetije odločajo za dopolnilne dejavnosti?

- proste delovne moči, potreba po zaposlitvi,
- potreba po dodatnem dohodku,
- znanje oz. veselje,
- tradicija,
- prostor oz. kapital,
- povpraševanje - trg, tržne niše,
- domače surovine,
- podaljšanje roka trajanja pridelkov,
- doseganje višjih cen za svoje pridelke oz. izdelke.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

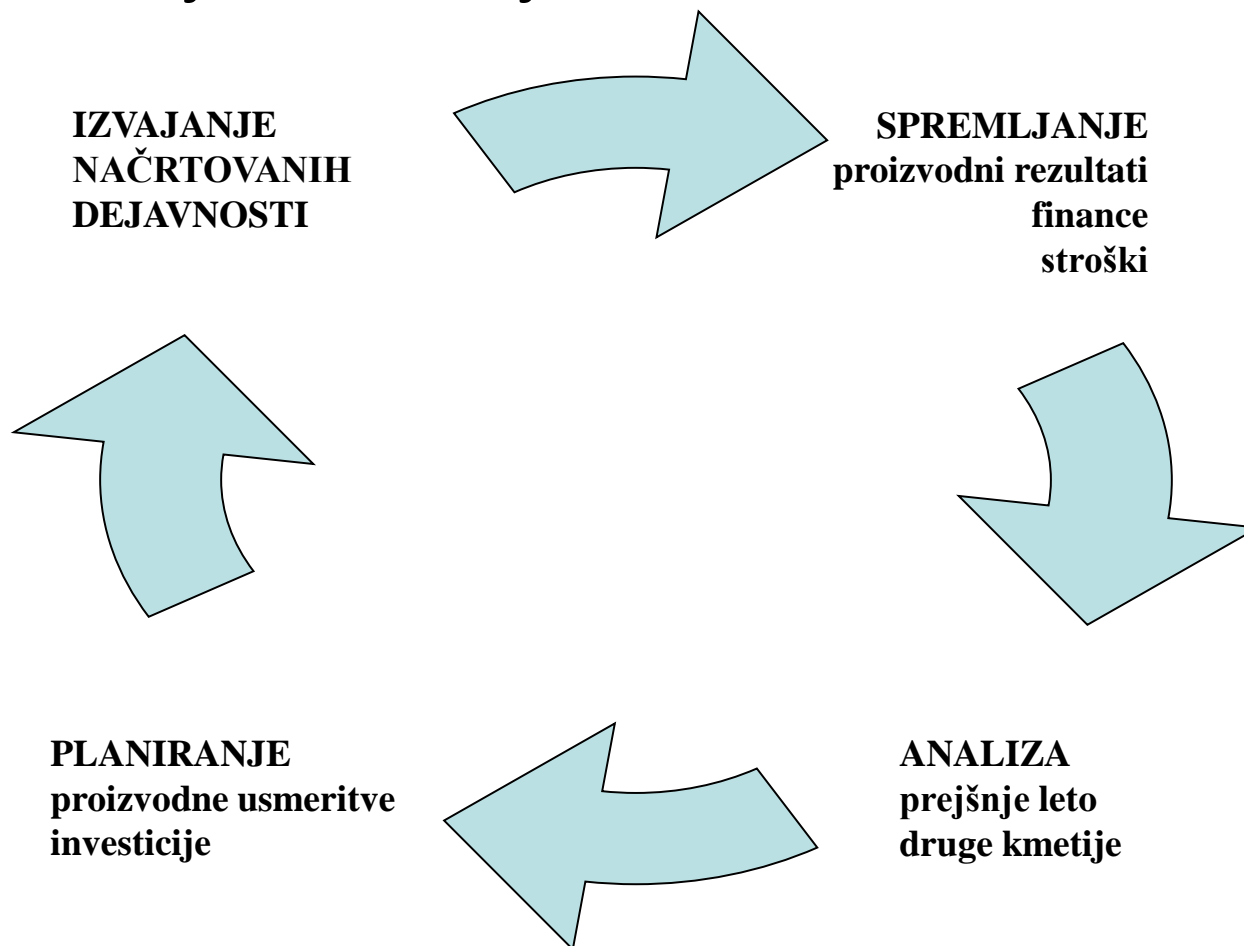

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

Ciklus ravnanja na kmetiji:

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

Morda določenih ciljev sami ne moremo izpolniti, zato je modro, da se povezujemo!

- Druženje s podobno mislečimi.
- Pridobivanje koristnih informacij in izmenjava izkušenj.
- Dobre prakse v naši okolici in širše.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

Morda določenih ciljev sami ne moremo izpolniti, zato je modro, da se povezujemo!

- Če je potrebno in možno lahko tudi poslovno sodelujemo.

VENDAR

- V sodelovanje ne smemo iti s figo v žepu. Zavedati se moramo, da se pri poslovnem sodelovanju odpovedujemo delu svoje poslovne svobode za skupno dobro.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

- Če je potrebno in možno lahko tudi poslovno sodelujemo. Poslovno sodelovanje je lahko:
 - formalno ali neformalno,
 - stalno ali enkratno,
 - vključimo se lahko v obstoječe oblike sodelovanja ali ustanovimo neko novo.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

- Ena od možnih oblik poslovnega sodelovanja je lahko tudi članstvo v zadrugi.
- Zadrugo je razmeroma lahko ustanoviti.
- Zadruga je posebna oblika gospodarskega subjekta, v katerem imajo člani več vlog - so dobavitelji, kupci in upravljalci hkrati.
- Zaradi zgodovinskih okvirjev ima članstvo v obstoječih zadrugah v Sloveniji zelo različno konotacijo.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

NA mladih kmetih
PODEŽELJE STOJI

UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

- Kje so lahko razlogi za slabše delovanje slovenskih zadrug?
 - Preslabo vodenje s strani kmetov – preslabo poznavanje knjigovodstva in upravljanja, preveliko zaupanje direktorju, zadruga ne vodijo tisti, ki z njo največ delajo, ampak največji „nergači“...
 - Premajhna zainteresiranost oziroma zvestoba – majhni lastniški deleži, članstvo v zadrugi zgolj zato, da preprečim mešanje v moje pose-, ...
 - Stari dolgovi in obveznosti.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

UPRAVLJANJE KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

- Pogodbeno sodelovanje
 - Če so pogoji dobro dodelani, je tako sodelovanje najboljše.
 - Težava je, ker veliki trgovci podpisujejo pogodbe, ki z njihove strani niso zavezujoče (odkupili bomo do 300 t)
 - Pogajalska moč kmetov v takem razmerju je razmeroma šibka.